

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsaciga mesca na celi poli, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gl. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XX.

V Ljubljani 10. svečana 1867.

List 5.

Hudič na popotvanju in v počitku.

(Dalje.)

Od radostnega smeha in veselja se solzi in triplje z očmi, ko sliši tu nekega po cerkvenih šegah in svestostih udrihati, takaj spet družega z neznano radostjo dokazovati, da ako mora in more ljudstvo biti in obstati brez rajhsrata, zakaj da bi tudi cerkev ne mogla biti in obstati brez škofov; — tretjega spet s serdito zgovornostjo terditi in razlagati, kolika strašna kuga in nesreča za deželo in ljudstvo so črni strahovi, ravno njegovu — hudičevu — zapriseženi sovražniki: Jezuiti, da naj se toraj do „fermenta“ pokončajo ali pa saj brez odloga in do zadnjega iz dežele spodé. Z eno besedo, ko sliši in vidi, da jih je neštevilno kerdelo, ki černijo, sovražijo in preganjajo, kar tudi on čerti in sovraži: hvalijo, priporočajo in podpirajo, kar tudi on priporoča in hvali. Kaj si hoče tedaj še boljšega želeti? Ne zamudi tedaj tudi nobene priložnosti, poslance v njih za-nj tako blagem prizadevanju poterovati ter kazati svojo zadovoljnost. V ta namen, kedar koli je prilika, kriči na vse gerlo: „bravo, hoch, éljen, evviva!“ ter z rokami in nogami, hočem reči, s kremplji in parklji ploska in klopota, da se daleč razlega. Le eno mu silno merzi in mu ni nikakor po volji, da se jih namreč še mnogo nahaja, ki so toliko bedasti, da nočejo z njegovo množico trobiti v en rog, zlasti pa, da tudi še škofje in duhovni v teh zborih svoj prostor in sedež imajo, ter po mnogoterih prevdarkih spozná, da za-nj tu stanovitnega počitka, miru in prostora ni, dokler se take napake ne odpravijo in ne popravijo. Zapusti tedaj deželne dvorane, da bi se podal na daljni „inšpekcijon“ poiskat si zaželenega prostorčka.

Truden od dolzega popotvanja po deržavnih, deželnih in županijskih zborih, ne premišluje dolgo, ter se podá kar v bližnjo veliko hišo, ki je bila hiša in stanovanje nekega bogatina, denarničarja in vélikega „špekulanta“ ter ob enem tergovca. Že pri vstopu se mu čmerni obraz razvedrí, ko čuti, da mu neki prijeten duh skoposti in marsiktere odertije, laži, hinavšine in goljufige nasproti pihljá in se prepriča, da tu njegov znanec in dobri prijatelj mamon z drugimi tovarši vred veliko oblast ima. Najbolj po volji pa mu je gospodar sam in sicer zato, ker nima serca, ampak na njegovem mestu se giblje kepa zlata, skerbno zavita v obligacije in kupone, v dolžne pisma in srečke deržavnih in družih posojil. Tu mi bo dobro biti, prav zadovoljen šeptá, — tu hočem ostati, le z gospodinjo naj se prej tudi še soznamim; pa po nji popraševaje, vidi jo od ubogih obdano, ko ravno nekterim v denarjih, drugim v obleki, tretjim v jedilih z usmiljenim srcem milošnjo deli. Kaj tacega bi se ne bi bil nadjal; in ka-

kor všeč mu je bilo gospodovo djanje, tolikanj hujše ga ta miloserčnost gospodinina razkači, da ves serdit nemudoma kopita pobere ter hišo bogatinovo zapusti.

Spet je tedaj na ulical. Da bi se nekoliko okrepčal in jezo ohladil, stopi v bližnjo kavarno. Na migljeji pri- nesese mu postrežljiv gospodič kave in sladkarij in zraven tudi še celo versto časnikov pred-nj položi. „Kaj pa da, še časnikarske čenče naj bi prebiral!“ nevoljen mermra. Vendar pa, ker ne vé kaj družega početi in vidi, da tudi drugi gosti toliko zamišljeno in zvesto berejo, vzame tudi on bližnji list, in glej! dalje ko bere, tem bolj se mu jasni temno oko. List za listom željno obrača, in razun da le nektere nevoljen od sebe bersne, so mu vsi drugi večidel tolikanj po godu in mu njih zapopadek tolikanj dopada, da se za 2000 lét od veselja pomladi, ko jih prebira, zlasti ko še vidi, da nekteri tudi s primernimi podobami nadomestujejo, kar se z besedo dobro razložiti ne dá ali povedati ne smé. V nezmernem veselji pozabi na kavo in skadkarije, ter bi bil v svoji radosti kmalo na glas kakor v zborih začel kričati: bravo, éljen, evviva! še tudi ploskati in klopotati. „Kdo bi bil mislil,“ ves radosten šeptá, „da so časnikarji toliko učeni in modri možje, da med njimi toliko zvestih in dobrih prijateljev imamo, ki, že velik del po rodu, pa tudi v besedi in djanji zapriseženi sovražniki meni zopernega križa, toliko vneto in vspéšno delajo za naše kraljestvo? V resnici, skrijejo naj se pred njimi še clo serditi laški in drugi radikanci, mavtarji in liberalci, ki bi v primeri le malo zamogli brez časnikov, zakaj kar leti pogosto z okorno besedo le nekterim nazočim povejo, to časnikarji vse bolj opiljeno, gladko in primerno s stoterimi in stoterimi jeziki po širokem svetu radovednemu ljudstvu razglasujejo ter tako jako umetno pripravljenei strup neštevilnim v serce in spomin vcepijo. Le škoda, da moj gospod in vladar do zdaj ni še kakega reda vstanovil,“ mermrá sam seboj, „res prvi med vsemi posvetnimi otroci bi se morali časnikarji ž njim poslavljati.“

Tako in enako satan smehljuje modruje, ter si zapomni imena hvalevrednih vrednikov, pisateljev in pomočnikov, da bi se enemu in drugemu po zgledu ime nitnih glav tudi še osebno priklonil ter ustmeno izrekel svojo zahvalo za njih vspéšno in vneto djanje. In pri neki taki priložnosti bi se mu bila skorej velika nesreča pripetila. Priklanjal se je namreč ravno vredniku, ki se je kristijana imenoval, in namérjal je verlemu prijatlu v znamenje svoje posebne vdanosti seči v roko, kar se v svojo srečo vender do časa še spomni, da roko stiskaje bi znal s kremplji rokovice predreti in vrednika vščipniti, in joj! res kolika nesreča, ako bi bilo potem primerljivi revščé spregledalo in spoznati utegnilo, kdo da je tisti, ki ga toliko hvali in se mu tako prijazno

smehljá in priklanja, — hitro hitro torej roko s kremplji umakne. — Najbolj žal pa mu je, da zanikern in terdoglaven, se je sicer brati, ne pa tudi pisati naučil, ker najraje in brez zamude bi se bil pri kakem vredniku za pisarja ali „agenta“ vdinjal; spozná tedaj, da tudi med časnikarji za-nj ni prostora, — toliko manj ker pri daljšem preiskovanju najde tudi nekaj sebi nasprotnih časnikov, večí del po duhovskih hišah.

Ne kaže mu tedaj družega, kakor spet na pot se podati. Življenja v mestih se je že naveličal, napoti se tedaj na kmete. Vmes pa vender vtakne svoj nos tudi še v nekatere samostane, farovže in kaplanije. Slišal je namreč po mestih, po pivnicah, pri nekterih klepetuljah itd., koliko hudega se je govorilo čez duhovne, bral je tudi v časnikih in posebno v tistih romanih, da se mnih in duhovni brez dela redijo in pasejo, da se pogosto ne deržijo svojih vodil in svojega stanú, da živé v razpertijah, in kdo vé, kaj še vse? Da-te vender! kak menih ali duhoven, to bi bil masten grizljež za-nj, — med njimi primerno počivališče najti; to bi mu bilo še najbolj po volji. Res, ne smé se tajiti, da mu sem ter tje kaka reč nekoliko dopade; vender pa se zdajci prepriča, da je svet lažnik in obrekovavec. Ko vidi namreč po duhovnijah duhovne pastirje pri lastni pomanjkljivosti vender skoraj brez izločka toliko vnete za zveličanje duš, ko vidi toliko dobrih dél keršanske ljubezni, njih neutrudno delavnost na prižnici, v spovednici in v šoli, toliko skerb za bolnike in toliko terpljenja ž njimi, bitko žalost in kesanje zavoljo storjenih pregreškov in zamujenih dolžnost, gorečo molitev, pobožno premišljevanje, kar vse toliko duš pogubljenja otmé; ko gleda dalje po samostanih neprenehljivo tiho delavnost bližnjemu v prid in v zveličanje, resnično pobožnost, toliko ponižnost, premagovanje in pokoršino, tako obilne molitve in premišljevanja, in zraven tudi še molčanje, post, čuvanje, ne mara tudi še strahovanje samih sebe ali kaštiganje: brrrr... tega pa ne! Nemudoma toraj beži, otrese prah od petá ter mora spoznati, da potem ko se je z lastnimi očmi prepričal od njih djanja in nehanja, on sam, hudič, ne more mnhov in duhovnov toliko grajati in hudo obsojevati, kakor jih grajajo, hudo in krivično sodijo, obrekujejo in preganjajo premnogi njegovi časniki in njegovi ljudjé. Prepričal se je tukaj hudič prav jasno, da ima lažnike, potuhneže in hinavce med svojimi beriči. Ali ker je on sam „lažnik od začetka,“ se jim tega ne upa očitati. Tudi mu večkrat sami priterdijo, da brez laži in obrekovanja ne morejo kaj opraviti za njegov prid.

Potert in kakor poparjen štokrljá premišljeva dalje, — kar čuti nezmerno sladke in prijetne glasove in besede udarjati na uho. Ko se ozrè, vidi razkačenega kmeta na polji, ki strašno preklinjeva ravno orje. Kakor bi mignil, je peklenšček pri njem in se dolge ure pri njem prav dobro kratkočasi, kajti kletvina je kletvino pobijala, ena strašnejí od druge. Ni mu bila predobra ne presveta nobena reč, da bi je s svojim strupenim jezikom preklinjeva ne bi bil skrunil in rotil. Prav dobre volje tedaj in v veseli nadi, da bo tu pri njem, ki ga tolikokrat kliče in imenuje, našel zaželjeni počitek, spremi zvečer „ta rogati“ togotnega, neotesanega kmeta na njegov dom. Pa tudi tu njegova nada in dobra volja ne terpi dolgo, zakaj ko gospodinja večerjo na mizo postavi, se kmet pokriza ter moli z družino vred molitev pred jedjó, in ko peklenšček clo vidi, da po večerji vsi lepo ob klopéh pokleknejo in gospodar jame sveti rožpi venec (roženkranec) moliti, mu, se ve da, kar več ni obstati in kakor urno se je bil kmetu pridružil, ko je klel, tako urno je od njega pobegnil, ko je molil, ter se zarotil, da nikdar več pri kmetih, ki še sv. roženkranec molijo, ne bode preno-

čišča iskal; rajši da bode preklinjeva kje drugej pričakal in ž njim obrajal. (Konec nasl.)

Tri mesce na Jutrovem.

XII.

(Sionski red in njegov namen; njegov začetek v Jeruzalemu in pri sv. Ivanu; svetišče „Ekce-Homo-homec se pridobi po velikih zadregah; znamenitosti in imenitnost tega prostora; cerkev, ki se ima zidati; naprava vesoljno-katoliška.)

Zastran Sionskih hčer se mi še zató tehtno zdi nekatere besede nadalje spregovoriti, ker ta red se ima razširjati tudi med Slovani na Jutrovem in želeti je, da bi se sčasoma tudi slovanske hčere vdeleževale višji odreja svojih sonarodnic. Kogar koli namreč niso še mavtarske vraže in presoje oblizale, ne more tajiti, da naj boljše in naj hitreje se pospešuje ženska odreja po umnih redovnicah. Ravno pri južnih Slovanih pa z obliko ni kar nič odlašati, temuč ako se ima rod povzdigniti, je treba kar z naglimi koraki dalje stopati, da bi se kaj prihitelo, kar je zamujenega.

Na Francoskem je bil red Sionskih sester poterjen s cesarskim določilom 25. rožn. 1856. Sveta delavnost in molitvenost je njih poklic. One čversto odreja mlade deklice višjih stanov, in ravno tako otroke ubozih. To je prav, ako se ima ves in celi narod izobraziti in tudi nizkim stanovom prilika nakloniti, da se morejo povzdigniti s svojimi zmožnostmi. Novinstvo za ta red terpi dve leti in potlej se perve leta le samo letne obljube delajo. Lahko se pride v ta red, kakor v druge ženske redove. (Kdor bi želel kaj bolj natanko njegovo vravnava zvediti, utegne pisati: A Madame la Supérieure Générale des Religieuses de N. D. de Sion. Rue Notre-Dame, des Champs, Nr. 61 à Paris.) Po nasvetovanji kardinala Fransoni-a, prefekta v rimski propagandi, je bil leta 1851 tudi moški red, unemu primeren, vstanovljen, in redovniki imajo biti očetje in pastirji redovnic ter keršansko življenje razširjati z odrejo, vodbo in pridiganjem itd. Oba imata poseben ozir na odrejo in spreobračanje judovskih, pa tudi mohamedanskih, razkolniških in drugih otrók.

V ta red je stopil Alfons Ratisbon s posebnim nagonom, da bi ga on tudi v Jeruzalemu vstanovil. L. 1855 je torej v Jeruzalem romal z družbo, ki jo je vodil č. gosp. Crombè, in imel je namen ondi ostati in delati. S pomočjó patriarha je iskal kacega pripravnega poslopja za svoj poklic; pa dolgo časa se nič ni dalo najti, in to je Alfonsu delalo velike britkosti. Reče mu torej nekega dné patriarh: „Že vidim, da ljubi Bog hoče Vašo poterpežljivost poskusiti; le nikar ne omahujte; se bo že našlo kaj za Vas. Za ta čas pa imam za Vas majhno delo. V bližnji vasi želi več razkolniško-greških deržin verniti se k edinosti katoliške cerkve. Pojdite tedaj tje in podučujte jih.“ Ratisbon gre in nalogo dobro spolni. Ko se pa v Jeruzalem vrača, ga zadene druga huda poskušnja. Padel je namreč s konja in si roko zlomil. Da se pa poterdi, da tudi britkosti ni brez sladkosti, Ratisbon ravno v svoji bolezní od nekoga zvé, da se poslopje v najem daje, katero bi bilo za njegov namen pripravno. Toda najemnina je znašala 1000 fr. na leto, in za pet let je bilo treba naprej plačati; pa Alfons je brez denara. Po mnogoterih zadržkih in zavirah je poslednjič vse dosegel in že l. 1856 pridejo perve Sionske hčere iz Pariza v Jeruzalem, katerih vodbo je prevzel Alfons Ratisbon. Spreobrnjena hči izraelska iz Kolina je bila perva prednica. Vstav je hitro dobil veliko veljavo in kmalo mu je zmanjkalo prostora za otroke, ki so jih izročevali v odrejo. Torej je najel še drugo veliko poslopje pri sv. Ivanu v hribih, 4 ure od Jeruzalema,

ki je pa zdaj že njegova lastina — in prelép samostan, o katerem ob drugi priliki kaj več. Kmalo je imel v svojih napravah otročiče izmed turkov, judov, razkolnikov, koptov itd., in spreobrnjenke same so se pozneje v red prosile.

Za enake naprave v Jeruzalemu, da bolji vspeh dosežejo, je pa posebno tehtno, da so na kakem svetem kraju (Sanctuarium). Celó anglikani to čutijo, ker izvolili so si za svoj tempelj tisti prostor, kjer je Herodov dvor stal. Tudi Ratisbon je dolgo časa brez vspeha po takem svetišču hrepenel. 20. prosenca gre Alfons po postajah Zveličarjevih in križev pot opravlja; ravno stoji na prostoru Ekce-Homo, kar stopi k njemu neznan Arabec, kateri mu po kratkem pogovoru razodene in pravi: „Ravno zdaj stojite na pravem mestu.“ Kako to? odgovori Ratisbon. „Ta Ekce-Homo-homec se zdaj oddaja. Dva turška brata, katerih lastina je, ga prodajata.“ Alfons, silno razveseljen, ga zažene pozvedit, koliko bi hotla za prostor imeti, sam pa ne gre z mesta, dokler Bogú tako rekoč ne obljubi, vse si prizadjati, da to svetišče v svojo oblast dobi.

Kmalí se verne Arabec z poročilom, da za 15.000 frankov je na prodaj Ekce-Homo-prostor. To je res velik denar za same podertine, ki so kup kamenja, nesnage in posipa, pa še večí je skerb Alfonsova, kje bo denar dobil. Povsod je terkal, povsod našel dobro voljo; denarja pa nikjer ne. Poslednjič popotva sam v Belgijo in res denar nabere, s katerim vesel v Jeruzalem nazaj hiti. Ali kako revež ostermi, ko zdaj prodajavca poskočita in hočeta imeti 60.000 frank. za prostor! Kdo je bil tega kriv? Sovražnik je med tem časom ljuliko sejal; nasprotniki katoliške cerkve so ponudili za prostor že 40.000 frankov. Ko sta turka vidila, kako je s to rečjó, se kratko in malo nista prehitela s prodajo; Alfons pa v naj večí skerbi pri Bogu pomoči iše, in ko spozná, da bi bilo Bogú ljubo, ako si ta prostor pridobi, kupi l. 1857 svetišče, plača gotovih 30.000 fr., za družih 30.000 pa naredi s terdnim upanjem na Božjo pomoč menjico, ki ima v nekterih mescih v Parizu biti izplačana. To zaupanje mu je bilo tako veselo poplačano, da je bila menjica že pred časom plačana in ostal mu je še lep znesek za prvi začetek pri zidanji. Z vélikoturškim fermanom, za kterega se je mógló pa 8000 fr. plačati, je postal red Sionskih hčér lastnik lepega kosa od nekdanje sodnje hiše (Praetorium), h kateremu je bilo pa še nekaj zemlje ob „Križevem potu“ prikupljene, tudi s težkim denarjem. (Katarina Emerih ta prostor v svojih razodenjih do čuda na tanko popisuje; vredno je to prebrati: gl. „Das bittere Leiden unseres Herrn Jesu Ch. 10. Aufl. 1854. str. 154.) Na tem prostoru tedaj še stoji eden obokov tistega pomolja, planí ali mostovža, na katerem je stal Bog in Zveličar kakor „Ekce-Homo.“

Prostor, ki ga je Ratisbon kupil, je bil za 8 čevljev visoko s podertinami, sipo itd. napolnjen. Ko so začeli delati in posutje odpravljati, so našli te-le reči: 1. Več vodnjakov, obilno velikih, katerih eden je narejen po Salomonovem zlogu. 2. Dél prostornega prerova (tunela), ki pelje proti Herodovemu dvoru. 3. Nekdanji križev pot s kamnitimi plošami, 7½ čevlja globoko pod zemljo. 4. Nekaj zlatih denarjev iz časov Makabejev, cesarja Valerija, in družih, ki jih še niso mogli uganiti. 5. Glavni steber (podpornjo) oboka Ekce-Homo. To je edini obok „Križevega pota,“ ki vsi spoznajo, da je iz časa Jezusa Kristusa. 6. Še drugi obok, po zlogu Herodovem, ki je nadaljevanje tiste galerije, k kateri se je štel tudi obok Ekce-Homo. 7. Strašna beseda „Tolle“ (preč ž njim) globoko na dvéh vstričnih stebrih vsekana, naj berže od enega prvih kristjanov, ki je želel spomin na ta kraj ohraniti. Ves Ratisbonov prostor ima 69 čevljev daljave in 90—100 čevljev širjave. — 1861

so našli 36 čevljev pod zemljó že o drugi priliki omenjeni véliki studenec.

Hansen pristavlja o posebnem začetku Ratisbonove naprave pomenljive besede: „Marsikteri bodo rekli, to se je ravno tako naključilo; jaz pa pravim, to je čudovita naredba previdnosti: na tem mestu spreobrnjen jud, pravi Abrahamov otrok, svojo naj večí srečo najde v tem, da si z božjaki katoliškega usmiljenja kupi del nekdanjega Pilatovega dvora in na teh skoz toliko stoletij oskrnovanih podertinah napravi hišo molitve in sprave, občino, ktere udje imajo zlasti to nalogo, da molijo za spreobrnjenje zbeganih Izraelovih ovčic.“ — Samostan z začasno kapelo je dodelan in od svitlega patriarha blagoslovljen. Zdaj čaka le še cerkev, da bi se hitro in vspešno v delo vzela, k čemur pa, se vé, je velike pomoči treba, ker samostansko osebstvo ima dokaj truda, da se preživi in ohrani, stroški pa, vsi skupaj, so bili postavljeni na 400.000 frankov. — Osnova za cerkev je kaj lepa. Na stebrih korinškega reda bodo sloneli prekrasni mostovži ali galerije. Spredej bode očiten omenjeni obok ali pomolje z imenitno podobo Ekce-Homo. Pred pomoljem pa bode stal pripolsti altar. Ker bode ta naprava zraven družih znamenitost obsegala del „Križevega pota“ (Via Dolorosa), več ploš litostrata (s kamni natlakanega prostora) itd., torej bo razun cerkve Božjega groba naj imenitniši svetišče v Jeruzalemu. V tem tempeljnu bodo Sionske hčere s sirotinskimi otroci vred dan na dan o povzdigovanji po trikrat v zategnjenem psalmovskem napevu pele: „Óče! odpusti jim; ne vedó, kaj delajo.“ (Luk. 23, 24.)

Naprava Ratisbonova ima biti vesoljno-katoliška, torej se je obernil za pomoč ne le samo v svojo domovino, ampak tudi na druge strani od ondod, kjer so naj večí svetišča vesoljne katoliške Cerkve.

Bojim se, da sem se morebiti za marsikoga predolgo mudil pri Ratisbonu in njegovem djanji; naj se to pripisuje posebnemu spoštovanju do tega moža, ki je res vsega spoštovanja vreden, — pa naj se pisavcu prizanese.

Misijon v Smledniku.

(Dalje.)

Kakor pa so pridige do zdaj le na to merile, serca poslušavcev potreti in mečiti k boljsemu življenju, tako je bila pridiga P. Doljaka popoldne ob 3 vsa pripravna povzdigniti in oserčiti skesanega grešnika. Govorili so namreč tako ginljivo od neskončnega Božjega usmiljenja, da vsaki se je mogel povzdigniti do zaupanja v Boga. Začeli so svoj lepi govor z besedam: Bog noče smerti grešnika, temuč da se spokori in živi. Pobite, so djali, in potlačene so bile do zdaj vaše serca, hočem vas danes vzdigniti in vam pokazati neskončno usmiljenje Božje. Grešnik beži od Boga, in Bog gré za njim. Grešnik se spreoberne k Bogu in Bog gré njemu naproti. V prilikah od zgubljene ovce in od zgubljene denara so pokazali Božje usmiljenje in veliko veselje, ki ga ima Bog nad grešnikom, ki pokoro dela. — Bog hodi za grešnikom, ki se je od njega odvernil ter se k stvarém obernil. Iz nebes je prišel Sin Božji, terpel je, dal je svoje življenje na Križu, dal se je bičati, kronati s ternjem itd.; ali tedaj ne hodi Bog za teboj? On ti pridiguje po svojih namestnikih, po domačih vaših duhovnih pastirjih in je poslal tudi nas k vam, in v tih dnevih sv. misijona Bog skoz naše usta govori k vam ter za vami hodi. Oh neskončna ljubezen Božja! Nikar pa zavolj tega ne greši na njegovo usmiljenje. — On pa tudi pride tebi naproti, kadar se k njemu spreoberneš. V priliki zgubljenega sinú so po-

kazali, s kakim veseljem Bog grešnika sprejme, ki se poboljša. Kakor je oče gostijo pripravil zgubljenemu sinu, ki se je k očetu spet vernil; glej, tako je pripravil tebi nebeški Oče tudi gostijo, ker je dal zaklati svojega edinega Sinu, Jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetá. Glej, tukaj po cerkvi je bila miza nebeška pogrnjena za té, spreobrnjenega grešnika, kjer si jedel angelski Kruh, meso in kri Božjega Sinu Jezusa Kristusa v podobi belega kruha. Nebeški Oče je prišel tebi naproti, ker si se k njemu spreobrnil. O neskončno usmiljenje Božje! Priporočali so potem pridigar, da naj zanaprej zvesti ostanejo svojemu dobremu neskončno usmiljenemu Bogu itd.

V sredo, 14. nov. zjutraj, so P. Kos govorili od

apostoljstva molitve ter pripovedovali, kako se je začelo to društvo, zakaj se je vpeljalo, in kako potrebno je dandanašnji, da verni kristijani skoz serce Jezusovo, katero vedno prosi nebeškega Očeta za tiste, ki so v temi in krivoveri, — tudi molijo, prosijo in tako rekoč prisilijo nebeškega Očeta, nam to dati, kar prosi Božje serce Jezusovo. Kdor je v tem društvu, moli z Jezusovim srcem vred; in posebno potrebno je moliti za sv. cerkev, ktera je ravno zdaj v velikih stiskah. Vsak, kateri se vpiše v to društvo, je apostelj molitve i. t. d. Bolj na tanko bereš to, dragi bravec, v 14. listu „Zgodnje Danice“ leta 1865. Zapisati se zamoreš dati pri gospéh Uršularicah v Ljubljani.

(Dalje nasled.)

Častiti volilci kranjski.

Ko je 11. dne u. m. podpisani odbor stopil s svojim razglasom pervikrat pred Vas, Vam razložil veliko važnost sedanjih volitev za deželni zbor in Vam nasetoval možé, ktere naj volite, navdajala ga je nada, da bote zaupljivo sprejeli njegov glas ter se ravnali po nasvetu njegovem.

Veliko smo upali, ali še več smo doségli: izid volitev Vaših po kmetih, terjih in mestih tako je sijajen, da nobena dežela velikega našega cesarstva se ne more ponašati s takim izidom. V lepi slogi, ki jo občuduje tudi inostranski svét, stopili ste, častiti volilci! v veliki množini po nasvetu našem pred volilne komisije in volili tako, da skor povsod so s ponosno večino izvoljeni možje našega priporočila.

Tako slavna zmaga, ktere nismo dosegli z nikakoršnim nepoštenim sredstvom, očiten je dokaz, da se zaveda naš narod svojih pravic in svojih dolžnosti, — da se mu nikakor ne more očitati nezrelost politična ali da ni godán za ustavno življenje, — in da zaupa nam, ki smo se zbrali v „národni volilni odbor“ in volilcem vodila na roke dali, po kterih naj se izbirajo poslanci.

S tem, da je velika večina volilcev pri volitvah stala kakor en mož za nasvete naše, ste, predragi volilci! „národnemu volilnemu odboru“ dali dragoceno zaupnico, iz ktere se pač lahko tudi to bere, da v prejšnjem deželnem zboru je narod naš stal za manjšino zborovo, a ne za večino.

Gledé na vse to, šteje národni volilni odbor v sveto si dolžnost, da zdaj, ko je veliko delo s pomočjo Božjo srečno dokončano, se Vam, častiti volilci! preserčno zahvaljuje za zaupanje, ki ste ga mu tako sijajno skazali pred vsem svetom, in tako pripomogli, da so se povsod izvršile volitve tako, da prihodnji naš deželni zbor bode to, kar ima biti, národni zbor, v svesti si velikih svojih domovinskih dolžnosti na vsako stran, o skupnih zadevah cesarstva pa veren zastopnik edine, nerazrušljive Avstrije, in pravičen vsacemu družemu narodu.

V goreči želji, da bi kmalu nastopili bolji časi mili naši domovini in da mirna sprava vseh narodov avstrijskih uterdi pravo ustavno življenje v Avstrii, jemljemo za zdaj slovó od Vas, predragi volilci, s preserčno prošnjo, da se, ako treba, zopet drugikrat smemo obrniti do Vas kakor svoji k svojim. Bog Vas živi!

Národni volilni odbor v Ljubljani 4. svečana 1867.

Dr. Jan. Bleiweis. deželni odbornik. **Jan. baron Schloissnigg,** c. k. tajni svetovalec. **Anton baron Zois,** grajsak. **Dr. Lovro Toman.** **Luka Svetec.** **Jan. Horak,** podpredsednik kupčijske zbornice. **Jožef Debevec,** mestni odbornik. **Anton Kos,** stolni prošt. **Dr. Jan. Pogačar,** stolni dekan. **Jan. Novak,** korar. **Jožef Pavšler,** korar. **Jan. Poklukar,** korar in mestni odbornik. **Jožef Zupan,** korar in mestni fajmošter. **J. Vole,** korar. **Dr. Andr. Čebašek,** konsist. svetovalec. **Dr. Leo Vončina,** konsist. svetovalec.

Dr. E. H. Costa, mestni župan. **Dr. Jožef Orel,** podžupan. **Pavel Auer,** mestni odbornik. **Jožef Blaznik,** mestni odbornik. **Anton Frölich,** mestni odbornik. **Mihael Pakič,** mestni odbornik. **Jožef Pleiweis,** mestni odbornik. **France Rösman,** mestni odbornik. **Jožef Šventner,** mestni odbornik. **France Souvan,** mestni odbornik. **Dr. Jernej Zupaneč,** mestni odbornik. **Dr. Alojzi Valenta,** mestni odbornik. **Blaž Verhovec,** mestni odbornik.

Fidel Terpinec, predsednik kmetijske družbe. **V. C. Zupan,** predsednik kupčijske zbornice. **Jan. Jamšek,** kupčijske zbornice odbornik. **Jan. Več,** kupčijske zbornice odbornik. **Matevž Schreiner,** kupčijske zbornice odbornik. **Pavel Skale,** kupčijske zbornice odbornik. **France Mali,** kupčijske zbornice odbornik. **Jožef Strzelba,** kupčijske zbornice odbornik. **Gustav Tönnies,** kupčijske zbornice odbornik. **Jan. Fabian,** kupčijske zbornice odbornik.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Amerike. Wabashaw, Minn. 27. grudna 1866. Hvaljen bodi Jezus in Marija! V zadnjem pismu, v kterem sem Vam naznanil, da so me mil. škof predstavili v drug misijon, sem Vam obljubil kmalo iz novega polja misijonske delavnosti kaj naznaniti. Pa preteklo je že več ko dva mesca, kar sem tu, vender se še zdaj komaj pripravim za pisanje. Dela imam tu toliko, da včasih ne vem, kam bi se obrnil, kaj bi popred storil itd., in to je kar, me odvrča bolj pogosto dopisovati. — 17. vinotoka sem odrinil iz št. Pavla na parobrodu „Damsel“ proti jugu 114 angl. milj daleč v Vabašav, kamor smo drugi dan zjutraj o pol treh dospeli. Sam sem bil namenjen v to mesto, ker nobeden drugi ni stopil iz parobroda. Berž zmečejo moje reči ven, in hajdi

naprej! prav pred nosom malo zapoznelega popotnika, ki je ravno priletel ves upehan k bregu, pa zastonj, nektere sekunde je bilo prepozno. Mož se malo za ušesi počehlja in mermrá nazaj v mesto, jaz pa pri bregu ostanem in šumeče valove velikanske reke premišljujem. Mislil sem pri svojih rečéh ostati do dné, pa me je začelo zebsti; tedaj se v mesto podám in sprehajaje se po ulicah me čudne misli obhajajo, po kaj sem namreč sem prišel, kaj bom imel v prihodnje tu opraviti, kaj bo moja naloga v tem kraju itd. — V neki gostilnici vidim še luč in stopim va-njo, pa ni bilo žive duše nikjer. Vsedem se tedaj po ameriški prostosti k mizi, popravim luč in odmolim „Matutinum in Laudes“ ti-stega dné, potem se vležem na klop in spal sem do

šestih. Ko se zbudim, še ni bilo nič živega zapaziti v celi hiši; vse je lepo tiho. Odrinem tedaj, pogledam po svojih rečéh na bregu in potem jo krožim, — cerkve in duhovna iskat. Kmaló bi jo bil k episkopeljskemu pridigarju vdaril, ker na cerkvi sem vidil križ; vender sem se malo premislil, ker ne daleč od te cerkve sem vidil drugo s križem na zvoniku. Da bi ne bil na ko-prive zadel, sem rajši prašal mimo gredečega dečka, kje je „the roman catholic church.“ Duhoven č. gosp. Fr. Tissot, francoz, ki so bili popred tu, so me jako prijazno sprejeli, akoravno so bili bolni. Stanovanje so imeli pod cerkvijo, kjer je šest prav pripravnih sob; tudi jaz tu stanujem, kar je prav prijetno, posebno v hudi zimi; samo malo stopnjic, pa sem v cerkvi. Tu veliko cerkvá zidajo, da imajo dve nadstropji, spodaj duhoven prebiva in ima sploh šolsko sobo, zgoraj se pa Božja služba opravlja. — Koj prvi dan sem bil naprežen; treba je bilo iti v misijon, 18 anglež. milj daleč proti severu po Misisipu. Zadel sem ravno tisto barko, ki me je doli prinesla zjutraj; okoli pol noči pridemo tje, več nas je stopilo ven, ker „Lake-city,“ kamor sem bil namenjen, je lepo, precej veliko mesto. Podamo se vsi v velikansko hišo, kjer pošta ostaja. Amerikani berž stopijo naprej in hočejo vsaki svojo posteljo; ali mož, ki mu glasno prevzetno rebevsanje ni prav dopadlo, odloči dva na vsako posteljo, meni pa, ki nisem besede rekel in le čakal, da se drugi zadovoljijo, odloči lepo sobo ter čez une mermrá „awful rough fellows,“ t. j. strašni neotesanci! Mislil sem, ako bi bil vedel, da sem duhoven, javaljne bi mi bil storil tako. Prav lahko sem tedaj opravil svoje molitve in si počil. Zjutraj poišem nekega Irca, do kterega sem imel napis. Prav prijazno me je sprejel, kakor Irci duhovna sploh prav radi vidijo. Ta dan jih ni ravno veliko prišlo k sv. maši, ker niso vsi vedeli, da misijonar pride. Po maši stopi v cerkev prileten mož, Nemeec, ter mi v slabi angleščini dopovedati hoče, kako je že več let pozabil na svojo dušo in se popolnoma zanemari, da pa grozno želi, se zopet z Bogom spraviti. Ker se mu je že na obrazu bralo, da je Nemeec, sem ga berž po nemško nagovoril. O kako je bil vesel! dolar celó mi je ponudil in jokal je kakor otroče. Po maši sem jo zopet v Vabašav nameril, kamor sem zgodaj zvečer prišel. Drugi dan je bilo treba zopet v drugi kraj na misijon. Tako sem se vozil okoli skoraj tri tedne, preden sem vse kraje obiskal, kjer so misijonske staje. Med tem časom so čast. gosp. Tissot malo okrevali in odrinili v novi misijon v mesto Mineapolis in št. Anton, blizo št. Pavla; jaz pa sem sam tu ostal na sredi velikanskega polja misijonske delavnosti. Imam celi kanton vabaški prav sam. Akoravno so škof nekaj krajev ob mejah drugemu misijonarju dali, imam vender še deset misijonskih staj, ki jih vsaki mesec enkrat obiščem. Cerkvá je pet v mojih misijonih; dve ste jako lepi, v Vabašavi in Leksiti; tri so bolj majhne, vender pa prav prijazne. Pravo stanovanje imam tu v Vabašavi, kjer vsaki mesec dva tedna ostanem in tri nedelje mašujem, drugi čas pa po misijonih hodim po vsem kantonu. Pota so grozno gerde in težavne, vse je polno precej visokih gričev in pot derži vedno gori in zopet doli; po dolinah pa je blata, da je strah, kajti tu ne nasipajo cestá kakor v Evropi, tu le za silo vse naredé, da se le naprej more, pa je dobro. Ljudstvo tu je mešanica iz mnogoterih narodov, večina je Ircev, mnogo Nemcev, Francozov, Kanadcev, Polindijanov itd.; tudi kaki Čeh se naméri. Jaz moram pridigovati tu večkrat na en sam dan v tréh jeziki, angleško, nemško in francosko. Grozno je težavno vsem prav storiti, vsaki rod bi rad, da bi vse druge zanemari in le njemu pridigoval, kar pa, se ve, ne gre; treba je biti vsem pravičnemu. Dolgo so bili,

postavim, Nemci tu popolnoma zanemarjeni; v 14 letih so morebiti komaj dvakrat nemškega misijonarja videli, ki jih je obiskal; duhoven, ki so bili popred tu, so le za silo v nemščini zamogli spovedovati. Tu se pač lahko vidi, kakošni so nasledki, ako človek več let nič Božjega ne sliši; od začetka ga morebiti malo vest peče in mu očita, da vedno bolj merzel postaja, potem pa vest zanemarija in grešnik mirno živi popolnoma po svoji sprideni volji — pozabi vse, kar je lepega v mladosti se naučil, in teptá vse z nogami, kar si pred malo leti brez pobožnosti še imenovati ni upal. Tu v mestu je, postavim, kakih petdeset nemških družin, ki se katoličane imenujejo, ki so morebiti še pred malo leti bili res dobri otroci naše cerkve, ki pa zdaj v nobeno cerkev več ne pogledajo, se za nobeno sveto reč več ne zmenijo, še celó svojih otrok kerstiti ne dajo, ter vse, kar je svetega zametujejo in zasmehujejo. Tu se pač kaže, kako lahen je mnogokrat Nemeec. Da bi Amerikanu bolj dopadel, hajdi, berž si pomeri škorne po ameriškem kopitu, po njegovi viži pleše, če se prav do pekla priderdrá, nič ne dé; vender le misli, da veljá v očéh Amerikanov „als aufgeklärt und intelligent,“ v resnici pa Amerikani ravno take najbolj zasmehujejo, ter spoštujejo take, ki svojo vero zunanje brez strahú kažejo. Primerimo le, kake hvale pišejo čez ameriškanske škofo, ki vedno neustrašeno resnico odkrivajo in krivice in zmote černijo pred vsem ljudstvom velikanskih zedinjenih deržav. To pa, kar sem zapisal, veljá le Nemcem po mestih, ki imajo gostilnice, prodajalnice ali se sploh pečajo s kupčijstvom ali rokodelstvom; vsi drugi so Nemci po deželi, ki se s kmetijstvom pečajo in imajo le malo s spridenim svetom opraviti. To so pravi zgled vsem katoličanom, pobožni, pošteni, ponižni, lepo podučeni, prav res veselje za dušnega pastirja. Akoravno je tedaj toliko kozlov v našem mestu, ki mislijo, da jim gré desnica, se je vender še le en sam prederznil, me malo od strani terkniti, pa berž se je večina dobrih ovčic za svojega pastirja potegnila, ter kozlu roge odbila tako, da ni nobene sitnosti več, in smem grajati, kolikor čem, prostomiselce z lece. In nekaj le izdá; že marsikaka dolgo zgubljená ovčica je iz pušave nazaj priromala v hlev Božjih otrók. Vedno imam dovolj opraviti; zdaj po misijonih hoditi, zdaj domá spovedovati, zdaj k kakemu bolniku. Pred par tedni sem dobil telegram iz Leksiti-e: „Please come up immediately = urno pridite gori!“ in spodaj neko napčno pisano imé. Akoravno je bilo že pol sedmih zvečer in že tema, se vender berž napravim na pot s svojim konjičem, in da si tudi je bila grozno gerda pot, prideva do Leksiti-e, 18. milj daleč, do pol dvanajstih po noči. Vse je bilo mertvo po mestu, nobene žive duše nikjer; grem tedaj terkat k nekemu Ircu, in on me spremlja po mestu in mi pomaga bolnika iskati. Vse zastonj! Mislil sem že nazaj, vender še poprašava na pošti in tam nama nekdo pripoveduje, da je bil taki in taki mož tam in je rekel, da je njegova žena v smertni nevarnosti. Imé, akoravno malo napčno pisano, se je vjemalo in nisem dvomil več, da je on poslal telegram. Kje pa stanuje? sem vprašal dalje. Milovaje me pové mi kraj, bilo je okoli 30 angl. milj po tisti poti, ki naj sem jo sam iskal. Akoravno je bil konj jako truden, je bilo treba odriniti ravno o polnoči v samotne kraje in še blizo 10 ur daleč. Zjutraj ob petih pridem v „West-Albany“ in skušam najti nekega znanega Irca, pa tako je bilo temno, da sem jo po napčni dolini vdaril, ter prišel v nek tak kraj med skalovje, da je bil konj in voz v nevarnosti. Z velikim trudom sem konja in voz obernal in nazaj po dolini gredé se mi voz polomi in komaj sem ga pripravil do neke hiše kake pol ure od tam. Od ondod me spremlja nek Irec k bolniku, pa tudi prave poti ni ve-

del in tavalala sva okrog celo dopoldne — preden sva hišo dobila, kjer sva mislila da je bolnik. Pridsi tje, ne najdeva bolnika nikjer. Prav žalosten sem bil, misleč, da me je kdo za nos vodil; že sva mislila nazaj, kar neka ženska pravi: „Je še nekdo drugi, kake 4 milje od tod, ki se ravno tako piše, in njegova žena boleha že celo leto, morebiti vam je tje iti.“ Brez pomude se dalje napotim in po tolikem trudu najdem revno ženo, ki je bila bolj merliču podobna, kakor živemu človeku, sama kost in koža. O kako je bila vesela. Ker sem še o pravem času prišel, sem tam maševal in jo previdil z vsemi cerkvenimi tolažbami. Kmalo potem je mirno v Gospodu zaspala. Pri tej priložnosti sem videl tam v hosti odrašene mladenče in deklince brez izreje; nič ne vedó nauka, vse je zagovedeno. Bog pomagaj, kaka nevednost! Pa kaj hočem revežem sam, ker imam v celem misijonu okoli 7 tisuč družin, akoravno so škof par misijonov drugemu dali? O ko bi tu saj trije duhovni bili, kjer sem jaz sam, bi se komaj najpotrebniše storilo, posebno kar izrejo otrok zadeva. — Pred dobrim tednom sem dobil telegram iz „Red-Wing-a“, 30 milj od tod, ves je bil napčno pisan, tako, da nisem vedel, kaj in kako. Vedel sem, da je duhoven tam bolan; tedaj sem zvolil najgotovšo reč, napotil sem se zvečer, — še večerjati nisem mogel, ker pošta je 10 minut pozneje odrinila, ko sem jaz z nekega misijona domú priderdral, kar naglo je bilo treba tedaj iti. En dan in dve noči ste šle in še na verh kakih 10 dolarjev za nič! Telegram bi bil imel vse kaj družega primesti, pa je bil napčno pisan. Tako pride veliko grenkih grizljejev, pa tudi veliko sladčic. Na vseh svetnikov dan pride stara žena s svojim sinom po malo angl. knjižico za sina. V slabi angleščini mi deček pripoveduje, kaj bi rad in mati reče po česko, da naj praša, koliko knjižica veljá. Jel sem tedaj govoriti po slovansko ž njo in precěj dobro sva se razumela. Veselja je jela jokati in pripovedovati, da že 12 lét ni mogla več k spovedi; mislila je, da ni duhovna v Ameriki, da bi razumel njen jezik; rekla je, da je to naj srečnejši dan za-njo, od kar je dom zapustila. V nedeljo potem pride z možem k spovedi, 12 milj daleč. Ljudje so mi pripovedovali, da je mož rekel potem, da se zdaj tako okrepcanega čuti, kakor bi bil le 20 let star. Kaj tacega se pač v Evropi ne doživi; tu se pa vse baže reči pripetijo, dobre in slabe.

Včeraj me obiše nek Amerikan, ter jame pripovedovati, da prav za prav v nobeni posebni cerkvi ni, in da bi bil najrajši katoličan. Ponudil sem mu nekatere knjige, nalašč za Amerikane pisane; pa reče mi, da je že vse to bral in da je popolnoma prepričan, da sama katoliška vera in cerkev je prava, tedaj samo želi pred ko je moč slovesno pred vsem ljudstvom v naše občentstvo sprejet biti. Odločil sem mu nekaj časa za pripravljanje in podučevanje za ta imenitni prestop. Star je okoli 40 let in ni bil še keršen; pač srečen tedaj, da mu Bog to milost dodeli! — Tako sem Vam tedaj naznanil malo čertic iz novega misijona, — morebiti kmalo kaj več. *) V Minesoti to zimo noče snežiti; danes prav prijazno solnce sije, po cestah je prah — vse prav prijetno, ko bi le burje ne bilo! Ta pa stori, da je strašen mraz; danes zjutraj sem komaj maševal; kakor sem vino vлил v kelih, je zmerznilo na enkrat, in perstov kmalo nisem več čutil. — K sklepu še veselo novo leto preljubim rojakom! Bog daj, da bi veliko veselih novic prineslo in rane vsaj nekoliko zacelilo, ki jih je zadnje leto vsekalo. Čudne reči se godé po svetu dan današnji; Bog sam vé, kaj bo še? Povsod se čimža in zavreva, da bi le prehitro ne skipelo! Upajmo najbolj-

šega, posebno se pa Bogu izročimo; sej vemo, da kdor v Njega zaupa, ne bo osramoten. Z Bogom!

Vaš

odkritoserčni brat v Kristusu
Jak. Trobec.

Napis:

Rev. James Trobec

Wabashaw P. O.
Wabashaw Co.
Minesota.
North - Amerika.

Per Bremen or Hamburg.

Kaj je kej novega po domačem in tujem svetu?

Neki zamorec je ob reki Senegalu pod tamarindo sadje pobiral, — kar mu skoči na levo ramo tiger, ki je bil skrit v češulji tega drevesa. Po boju skoz nekatere sekunde se vsreči zamorcu, da skoči v reko in se reši. Zamorec, v službi na pošti v Dogani, pride po tej dogodbi k ranocelniku mornarskemu, gosp. Forné-tu, kateri stan zamorcev tako-le popisuje: zlomljeno mu je bilo eno rebro, 13 ran od krempljnov je imel na glavi, 11 na levem plečetu, eno na desnem; 4 vgrize na levi roki; 5 ran od parkeljnov na desni roki; 4 na nosu, 2 na gornji levi obervi. En mesec po tej dogodbi je ranjeni bil zdrav. (Constit. mesca grudna).

Kakor ta tiger z junakom, tako delajo „liberalci“, mavtarji, časnikarski judje s katoliško cerkvijo. Zmiraj jo koljejo, pokončati je pa ne morejo, kakor uni tiger ni premogel človeka. Njena kri in rane so le seme za njeno veči razširjanje.

Poglejmo danes kaj malega v „cirilsko“ časništvo, med naše brate, če nas morebiti tudi ti po tigrovo božajo? Poprej pa še majhen stranski skok. —

Ali veste, kaj bode odsihdob naj bolj zaderževalo in morilo vzajemnost slovansko, ali da manj „korekt“ rečem: „slovansko“? Brez prideržka naj povém, da strast gerških in ruskih časnikarjev, ki o vsaki priliki mahajo po tem, kar nam je pred vsim pervo, namreč po naši veri in cerkvi. Nikoli ne bodemo z dobro vestjo smeli priporočati naši mladini cirilskih časnikov, dokler se v tej reči ne poboljšajo. Ako jim naša vera ni všeč in menijo, da smo v zmoti, naj za nas molijo kakor mi za nje molimo — v bratovšini ss. Cirila in Metoda, našo cerkev in vero pa naj pri miru pusté. Čemú bi se bratje med seboj kavšali? — Mi katoličani, ki tako terdno verujemo, da smo v resnici, kakor to, da je Bog v nebesih, vendar razkolnikov in krivovercev nikoli ne sovražimo in ne zasramujemo, temuč le milujemo jih in za njih spreobrnjenje Boga prosimo. Tudi oni naj tako storé, in mir bode med nami. Posnemajo naj „Zukunft“ na Dunaju, ki hodi svojo politiško pot in ne žali vérstev.

Kako pa drugi?

„Napredak“ 13. vinotoka novi Italii prerokuje nezmerno srečo, papeštvu pa vse hudo. „Napredak“ sicer že zdaj marsikaj lahko sliši „o sreči“ nove Italije, želimo pa, naj bi še dolgo „napredoval“ ter utegne še kaj več slišati o Italii in o namestništvu Kristusovem na zemlji. Se bode vidilo, kdo je bolji prerok. O papeštvu „Napredak“ tako-le modruje:

„Papstvo, zbačeno sa svoje svetovne visine u samom gnjezdu in leglju (kako olikano!!) mora zgubiti još više od svoje prestigie; sumnje nema, da će sa katoličanskih duhova mnogo od onoga tereta (bremenja) pasti, koi ih pritiskivao.“

„A ko će moći reći, kakve će posledice to zbitie imati u krilu same rimske vére!“

*) Boste vselej prav vstregli svojim rojakom.

„Nepogrešivosti dogmat biva o je češče uzderman (!!); ali ovakov udar nie ga od Lutera postigno“ itd. — „Napredak“ — ali ne vé, kaj je dogma, ali kaj je nezmotljivost, ali pa naj berže tega ne, kaj govori — še naj manj pa zgodovino katoliške cerkve. Pové naj le en sam primérlejš, v katerem hoče dokazati zmotljivost katoliške cerkve, potlej bodemo dalje ž njim o tej reči govorili; obrekovati brez dokazov pa ni pošteno.

Pri tacih zapopadkih o katoliški cerkvi se ni čuditi, da tudi zastran enciklike z judi in mavtarji v en rog trobi, rekoč: „koja (enciklika) poriče i prokline svaki napredak ljudstva i razvitak uma čovečieg.“ — Ko bi bilo temu tako, bili bi Slovenci, Čehi, Poljaki in drugi latinci v oliki tako deleč za Rusi in Serbljani, kakor deleč je Moskva in Beligrad od bele Ljubljane in zlate Prage, — česar se pa do sihdob še nismo prepričali.

Kar „Napredak“ zastran Italije pisari, kaj tacega bi menda še terčen človek ne govoril, ako ima le še konček uma; tako-le kvasi: „Italija e dosada bila samo orudže u tuđim rukama (so bili ne mara papeži doma iz Kamčadke? Vr.), cil za različite njoj strane i protivne joj težne, poprište, na kome su se izorevale tuđze pretencie. Sve do juče njena e politika bila samo prišipetlja tuđze politike. Danes toga neče veče biti.“ To so same krivičenja brez kacega dokaza.

V drugem listu se jezi „Napredak“, da je Rim oko obernal na Bulgare, da je bulgarskih mladenčev poslal na poduk v Zagreb in Prago, češ, da vidi Rim pezdir v tujem očesu, bruna pa v lastnem ne vidi. . . . Toda brun zares je dosti velik, da so se predniki naših bratov od glave odločili, katero jim je Kristus postavil, in njih mlajši naj bi rajši to zmoto popravili, kakor pa da se jezé nad Rimom, ki noče družega kakor edinost raztergane cerkve in vsih zveličanje.

Smešno in otročje je, da ta list je stesal razloček: „starokatoliška“ in „rimokatoliška vera“, ter pravi, da ruski narod je sprejel „starokatoliško vero“!! — To je vender očitno potuhnjenje. Vesoljni svet vé, da so se greki ločili od Rima in katoličanstva, in ne Rim od njih. — Enako ponavlja „N.“ basen od volka in jagnjeta, ko dolži rimsko propagando, da je kriva razdora med Slovani. Naj se ločenci vernejo v ovčnjak, iz kterega so pobegnili, pa ne bo več razdora.

Tudi naj bi bil „Napredak“ rajši judom in mavtarjem pustil v časnikih in ložah že 199krat prezvečeno laž, da je „rimska vera“ poslednja podpornja absolutizma starih in černih vekov.

In nikakor se poslednjič ne moremo prečuditi, kako se prederzne „N.“ govoriti o „cerkvenem absolutizmu iz Rima“, ako premislimo, kako so razkolniški carigrajski patriarhi stiskali in stiskajo za denar svoje ovčice, ter jih pri turčinu tožujejo, med tem ko papeži in škofje naši neprenehoma z naj obilnišimi darovi podpirajo učiliša, umetnosti, cerkve, reveže itd. itd.

Izrekel pa je „Napredak“, ne vemo, če v vsih imenu, stališe tako-le: „Sveta Kristusova vera potrebuje novega vesoljnega zbora, v tem zboru se bo serbskemu narodu zacelila stara in sramotna rana; med tem pa se bodemo terdo držali jutrove vere.“ (Glej „Napredak“ 14. kimovca 1866).

Nič boljši sapa ne vleče od severa, le samo da nekako bolj mogočno piha. „Moskva“ 16. prosenca piše n. pr.: „Merknet' zarja na Zapade — brezžet zarja na Vostoke. Gasnut' poslednie luči drevnej slavi i moguščestva Rima, i vistupaet' iz dolgoj noči drevnaja slava i značenje Car'grada. Uže drožat' i rušat'sja stolbij vselenskoga papskoga prestola“ itd. — Čuda, da si ti ljudje prederznejo tako bahato pisati, ki imajo tako malo zgodovine v glavi! Naj bi poprej brali v kakem

nepodkupljenem zgodovinarji o Henriku IV, Frideriku II, Napoleonu I itd. itd., preden vzamejo za take spise pero v roko.

Ako delajo greški časniki hudo s katoliško cerkvijo, dela ruska vlada še vse hujše s katoličani samimi in z njih vero in cerkvijo.

V slovečem nagovoru so sv. Oče lansko leto razložili, kako se katoliški cerkvi godi na Rusovskem. Kmalu potem so prišle na svitlo še velike bukve: „Espozizione documentata“, v kterih 52 avtentiških pisem razklada, koliko si je sv. Stol rimski prizadeval stan katoličanom na Rusovskem zljajšati in cerkvi spodobno spoštovanje pridobiti; pa vse zastonj. Ruska vlada sovraži katoličanstvo, vender se pa hlina, da z njim pravično dela. Tudi v tacih rečéh, kjer je ruska vlada zavezami kaj obljubila, ni nič spolnovala. Ako pa človek bere cirkulare (okrožnice) ruskega ministra Gorčakova, bi zarés mislil, da je ruska vlada naj nedolžniše jagnje in le kat. cerkev da je tisti volk, ki vodo kali. Hinavšina, navadna in gerda pregreha!

Med tem takim pa se v Carigradu in drugod zmiraj dalje snujejo razpori med pravimi Greki in Bulgari ravno tega verstva, ker Greki hočejo nad Slovani hegemonijo ohraniti (še dalje gospodovati), kakor so navajeni, terpini Slovani pa si povsod spod jarma želé pomagati. Tukaj naj „Napredak“ pride z veliko metlo in naj pometa, ki vé govoriti o „rimskem absolutizmu“, „teretih“ itd. Rimska cerkev je bila vselej in je dobra mati; le pridite ločeni bratje in prepričali se boste! Nikar pa zoper njo hudo ne govorite in ne žalite nas, svojih bratov. —

Dunajske judinje, stare in mlade, so pretečene tedne že naprej „Hosiana“ in „Aleluja“ pele, češ: zdaj vender bode konec papeževega gospodarstva. „Fremdenblatt“ je „knute“ pozabil in miločutno omenja „svetno glavo pravoslavne jutrovske cerkve“, pa preterganja diplomatske zveze med papežem in carom, in to mu je orakel, da je zdaj papeževe svetne vlade konec (!). Starka „Presse“, ki nosi na čelu efod z napisom: „Za vse enake pravice“, privoši Rimljanom pravico rogovilstva, sv. Očetu pa oponaša pravico enciklike pisati in se terdo ponaša (če tudi morebiti ne zanaša), da se papež ne poverne več v Rim, kakor drugekrati, ko bode zdaj zapustil sveto mesto. — „Allgem. Ztg. des Judenthums“, je enako pozabila časov, ko so edini papeži bili bramba judom, ki so jih vsi kralji in cesarji iz svojih držav preganjali in terdi, da judje imajo pravico vošiti, da naj papeževa svetna oblast razpade.“ Kakor so judje bili nehvaležni dobrotljivemu Zveličarju, tako nehvaležni so Njegovi cerkvi!

Med takim judovskim rohovžem in veseljem nad padcem papeževe oblasti pa so sv. Oče mirno razposlali povabilo do vsih škofov v Rim k osemnajststoletnici, odkar sta bila mučena ss. Peter in Pavel. O tej častiljivi priliki bode tudi več blaženih slovesno med svetnike prištetih, namreč: 1. blaženi Josafat, rutenski vikši škof, mučenec v beli Rusii; 2. bl. Peter Arbueški, mučenec na Španjolskem; 3. 19. mučencev v Gorkomu; 4. blaženec Pavel Križanski; 5. blaženec Lenart Portomavriški; 6. bl. Marija Frančiška; 7. bl. devica Germana Kuzenska.

Upajmo, da bodemo v sramoto judovskih laži-prerokinj gledali prezale slovesnosti mesca rožnika v Rimu, ali pa saj njih popisovanje brali.

Dunaj. Naj novejši novica je, da Belkredi se je ministerstvu odpovedal, ker ni mogel v ministerstvu doseči, da naj bi se poravnava z Ogri predložila deželjskim poslancem takraj Litave. Vender pa po „Wien. Jour.“ to še ni čisto gotovo. Tudi se govori, da 18. t. m. se imajo sklicati deželni, okoli 18. sušca pa der-

žavni zbor. Beust ima tedaj zdaj vlado v roki in ugi- buje se mnogotero, kako se bo zdaj ta reč obrnila.

V Modeni je nedavno neki jud daroval 100 lir v srebru za svetega Očeta s pristavkom: „Jud iz Mo- dene, ki je terdno prepričan, da to je potrebno ve- ljavi in samostojnosti rimskega papeža, da bi ne bil podveržen kacemu svetnemu vladarju in da to ni le v prid pravovernih katoličanov, ampak tudi vsih katoli- čanov, celó tudi judov, da je naj višji glava vere, ki šteje nad 180 milijonov spoznavavcev, ob enem tudi kralj: daruje 100 lir k denaru šenpeterskemu $\frac{1}{2}$ namenom, da naj bi se ohranila svetna oblast papeževa; miluje pa tudi, da sedanje denarne okolišine njegove mu ne do- pusté več storiti.

Škof Baraga, kakor poslednje novice od 17. pros. pravijo, se počasi boljšajo in okrepujejo. „Volksztg.“ ima naznanilo od 28. grud. in pravi, da se je mil. škofu znamenito zboljšalo. Akoravno so še preslabi, da bi ma- ševali, se vender začenjajo polagoma okrepujevati in zo- pet dobivajo verniki upanje, da se jim bodo še delj časa ohranili. —

Kratke naznanila. Kolera noče letos čisto preje- njati. Ni davno, ko se je slišalo, da na Českem in na Ogerskem ni čisto brez nje; pravi pa tudi „Volks- ztg.“ v Baltimoru 5. pros., da se je v Cincinatu prika- zala. Pazite, kateri ste lansko leto pozabili, kaj utegne na spomlad priti! —

Blizo gradú Kearnej v Ameriki so Indijani podpol- kovnika z 90 vojaki obdali in vse posekali.

V Čikagi so katoličani v šestih mescih zidali zalo cerkev sv. Frančiška in pokazali, kako urno premorejo katoličani naj lepsi Božje hiše kviško spraviti, ako jih nobena birokratiška sila ne zavira, pristavlja „Volksztg.“

Tudi po Ameriki so začeli za sv. Očeta darove zbi- rati, in pa z velikim vspehom.

Pri misijonu v Pikesville-i po oo. pasionistih sta ime- nitna moža Švane in Dimik prestopila v kat. Cerkev in več družih je bilo keršenih.

Znani odpadnik Passaglia se je spreobernil.

„Neue Fr. Presse“ je ves svoj žolc izlila zoper du- hovstvo na Slovenskem, po čigar vplivu so se volitve domorodne vravnale in obrekuje duhovstvo, da je svobodi sovražljivo. Kako pa ta judovski list sam svobodo ljubi, kaže s tem, da hoče ravno plemstvo in duhovstvo s Slovani sploh v železje politiške smerti zakovati. „Das Vordringen der Slaven in Oesterreich“ je namreč ju- dinjo tako silno razkačilo, in to je: „das Werk des Adels (!) und des Klerus, denen deutscher Bürgersinn einen politischen Einfluss niemals zuerkennen kann...“ Kdor tega lista še ni poznal, ga utegne spoznati iz te ekspektoracije.

Iz Ljubljane. Od več strani slišimo pripovedovati, koliko so si mnogi prizadjali, da bi ljudi svoje strani ali pa sami sebe nepoklicano pripravili med zbiralce ali pa celo v zbor. Posebno zoper duhovstvo so imeli mar- sikteri veliko opraviti. Iz nekega kraja se nam piše med drugim: „Vsaktero sredstvo bilo jim je dobro, da bi le svoj namen dosegli... Posebno o desetini so vedili oni veliko povedati, ktero bodo duhovni zopet vpeljali, ako jih kmetje volijo itd. Ali ljudstvo, ktero je žalostna skušnja pretečenih šest lét marsikaj naučila, se zdaj ni dalo tako lahko premotiti, kot pred 6 leti...“ Koliko je na poslancih ležeče in koliko zamorejo skaziti, razodeva dopisnik dalje, ker piše: „V kateri, ne le katoliški, ampak tudi nekatoliški državi se je toliko zoper našo sv. vero govorilo, kakor ravno v bivšem našem državnem zboru? V taki nevarnosti

obernilo se je ljudstvo polno zaupanja do svojih duhov- nih pastirjev, ker ti so mu ostali vseskozi naj zvestejši prijatli. Res, milo je bilo viditi, kako so po nekterih krajih prosili svojega dušnega pastirja in ga tako rekoč silili, da naj poslanstvo sprejme. „Kdo li, prašam, bi se smel imenovati pravega pastirja, ako bi v takih oko- lišinah, ko ne gre le za časno blagostanje našega ljud- stva, ampak velik del tudi za njegovo večno srečo, ako bi v tacih nevarnostih svoje ovčice popustil? Kdor med ljudstvom živi, pozná njegove križe in težave, pozná tugo, ki naše ljudstvo že toliko lét in tako silno tlačí, da mu je skoraj omagati, in kdor ni kamnitega serca, ne more preslišati tacih prošenj ubogega ljudstva. Bilo je pa tudi zares veliko duhovnov izbiralcev izvoljenih“ itd. itd. V neki kopici pa je nekdo kmetom v eno mer vpil s tisto gerdo psovko, ki naj bi se nikoli ne slišala iz čednih slovenskih ust: da duhovna ne voliti! Oglasi se pa eden iz med mož in pravi, kaj pa vam je duho- ven naredil! Opravljivca sram postane in jo potegne. Ne- kdo drugi pa pravi na to: „Res je, kaj pa hočemo vo- liti, če ne duhovna? Duhoven je kmetiškega stanú, in ko se je izšolal, je zopet med nas prišel. Med nami je živel, z nami je delil veselje kot žalost, z nami je ter- pel; toraj on naj bolj pozna naše nadloge in jih tudi naj serčneje čuti. Duhovne tedaj volimo; ti nas gotovo ne izdajo, ker drugač bi tudi sebe izdali...“

— 8. t. m. so bili p. n. g. Jož. vit. Hillmajer inštalirani na Kürnbergovo korarstvo v Ljubljani; — in ravno ta dan gosp. Fr. Jereb, dosed. duh. pom. v Polhovem gradcu, na duhovnijo v Zaspem.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Dobska fara je podeljena gospod Leop. Albrehtu, fajm. na Studencu, in Stu- denec je razpisan 9. t. m. G. Jan. Žan pride za du- hovn. pom. v Polhov gradec.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta Pija IX. Iz Cerkljan po gosp. Antonu Kl.: Nekdo 1 veliki križavec: Sv. Oče, sprositi mi zmago v skušnjavah; L. 2 vel. tol.: da bi mogel goreče Boga ljubiti in njegovo sv. voljo spolnovati; 2 osebi 3 gold. n. d. za stanovitnost in srečno zadnjo uro; 1 oseba za stanovitnost in srečno zadnjo uro 50 kr. n. d. Za gorečo molitev 1 veliki tol. Neimenovan 4 gold. — Z Gorenškega. Učenke s svojimi učenicami in s svojim učenikom pošljejo sv. Očetu Piju IX 7 gold. 50 kr. v dojačah, 4 gold. v bank., 1 gold. 50 kr. v petičah po 25 kr., sreberni terd. za 1 gold. in zvezni tol. s proš- njo: „Sv. Oče! blagoslovite nas!“ — S. in F. P. iz Gr. 2 st. gold.: Prosite sv. Oče pri neomadežani Devici grešnikom resnično spre- obernjenje, pravičnim stanovitnost, vsim srečno smert. — 3 križ. po 2 gold. in 4 groše: Zame, za brata in celo žlahto za sveti žegen in srečno zadnjo uro prosite, sv. Oče! — G. J. Kramar 1 gold. sr. A. M. 1 gold. — D. et M. Papae et Regi 5 gold. v $\frac{1}{4}$ gld. — G. Ant. J. 3 v. tol.: Da bi sv. Oče meni, mojemu očetu in mojim štirim sestram od mil. Boga sprosili odpušanje grehov, duha resnične po- kore in srečno zadnjo uro. — Z Gorjan 1 križavec za 2 gl. 12 kr. in 2 gold. 23 kr. a. v. — Iz Istrije: Neimenovan 3 gold. sr. — Bog mu daj dušno in telesno zdravje! G. M. Lazar 2 gold. — Neime- novana oseba 50 kr. — Neka deržina 1 gold., 1 za 33 kr. st. den. in dve po 25 kr. vse v srebr. Blagoslovite jih, sv. Oče! — Štirje za zdravje dušno in telesno in za srečno zadnjo uro: 1 tol. za 1 gold. 50 kr. — Neimenovana oseba 3 dvajsetice: prosi sv. Očeta blago- slova za srečno zadnjo uro in milostljivo sodbo. — G. J. P. 1 tol. za 2 gold. st. d.

Za pogorelce v Stražišči. Iz boh. Bistrice po gosp. fajm. 10 gold. — Neimenovan 2 gold.

Za pogorelce v Hotederšici. Iz boh. Bistrice po gosp. fajmoštru 7 gold. —

Za pogorelce Volčah. Iz boh. Bistrice po g. fajm. 6 gl.

Za mis. v Ameriki g. Čebula. Lenka Kopic iz Cerkljan 2 križavca po 2 gold. 4 gr. — Transmarinus 60 kr.

Popravek. V enem poprejšnjih listov beri: Po g. Heidr. za Stra- žišče 5 gld. namesto 10 gold.